

NIEUWSBRIEF

September 2025

Uit de praktijk • Vervolg in 2025-2026 • Storylines • 2-Daagse cursus • MTI • Discord

Het nieuwe schooljaar is van start gegaan! Onze laatste nieuwsbrief kwam in juli uit. Omdat het nu eenmaal zo is dat niet iedereen in dat deel van het jaar even scherp is, zullen we in deze nieuwsbrief een aantal berichten herhalen. Zo vestigen we nogmaals aandacht op de nieuwe PLG bijeenkomsten, praten we je bij over de financiële situatie van het project en over de discussies op de nieuwe Discord server. Inmiddels is het ook mogelijk om je aan te melden voor een nieuwe 2-daagse cursus van Mark Lattery! We hopen velen van jullie daar te zien.

Zijn je collega's geïnteresseerd?

Stuur deze nieuwsbrief dan door, ze kunnen zichzelf aanmelden via [dit formulier](#).

Uit de praktijk: Nieuwe start

Cathy Baars

De eerste lessen zijn geweest. Aan het begin van een nieuw schooljaar heb ik altijd de neiging om terug te kijken: hoe is de start dit jaar vergeleken met vorig jaar?

Mijn havo 5-groep heb ik ook vorig jaar gehad als havo 4. Toen ik met die groep begon met Modeldidactiek, ging dat moeizaam. De leerlingen waren onzeker, gaven aan dat ze niets (meer) wisten — en helaas bleek dat ook vaak zo te zijn. Ik heb de

Vooraf brainstormden we over mogelijke variabelen en daarna gingen ze zelf aan de slag. Ze kwamen allemaal met een uitvoerbare onderzoeksvraag en voerden die vervolgens uit. In het kringgesprek bespraken we vooral grafieken, onderzoeksvragen en tabellen. Al met al een prettige start.

Tijdens de tweede les deden we onderzoek naar verschillende soorten weerstanden (Ohmse weerstand, lampje, led en NTC). Het aansluiten en juist aflezen van de analoge meters was nog even lastig, maar het verwerken van de meetgegevens ging eigenlijk verrassend goed. Zeker voor een tweede les. Wat een verschil met de havo 4 van vorig jaar.

kunde. In de loop van het jaar lukte dat gelukkig steeds beter. Niet iedereen sloot af met een voldoende, maar een groot deel wel. Deze week mocht ik dezelfde groep weer lesgeven, nu als havo 5. De klas is aangevuld met overstappers uit vwo 5 en met leerlingen die vorig jaar gezakt zijn. We zijn meteen weer begonnen met Modeldidactiek. Ik vind het belangrijk om aan het begin van het jaar duidelijk te maken hoe we werken. Het ging verrassend goed. De nieuwe leerlingen werden meteen meegenomen door degenen die al gewend waren aan deze aanpak. Er ontstond een goede, werkzame sfeer en tijdens de kringbespreking kwamen er vragen. Ook was het mooi om te zien wat ze nog wisten van experimenteren en het verwerken van meetgegevens. Dat was niet altijd even scherp meer — er klonk vaak een “O ja...” — maar de basis zat er wel.

Dan mijn nieuwe havo 4-groep: een klein clubje van tien leerlingen. Wat een verschil met vorig jaar. Deze leerlingen waren zelfverzekerd en doken er meteen in. De eerste les moesten ze een onderzoek verzinnen naar de spanning die zonnepanelen afgeven.

niet eerder lesgegeven. Uit onderzoek met de vwo 6 van vorig jaar bleek dat zij de structuur in mijn lessen misten. Daarom ben ik dit jaar begonnen met artikelen over sterren en sterrenkunde. Aan de hand daarvan moesten de leerlingen bedenken wat ze zelf zouden willen weten. We maakten een lijst op het bord en ik liet zien welke vragen in het hoofdstuk astrofysica aan bod zouden komen. Zo hoopte ik meer duidelijkheid te geven over het doel van de lessen.

De tweede les werkten we met de Planckkromme en de bijbehorende wetten. Met behulp van de PhET-simulatie van de zwarte straler konden ze die zelf afleiden. Tijdens het verwerken van de gegevens merkte ik dat veel leerlingen nog moeite hadden met tabellen en grafieken. Zo werd het niet alleen een les sterrenkunde, maar ook een herhaling van onderzoeksvaardigheden.

Ik ben benieuwd hoe de klassen zich dit jaar gaan ontwikkelen. Het blijft altijd een verrassing.

17 en 18 November: 2-Daagse Cursus

Komend jaar willen we opnieuw, in samenwerking met de NVON en Bètapartners, een 2-daagse cursus Modeldidactiek organiseren. Doelgroep blijft zowel docenten die net beginnen als docenten met ervaring. Om te zorgen dat voor beide groepen de cursusaantrekkelijk is willen we het als volgt inrichten.

De cursus zal plaatsvinden op **maandag 17 en dinsdag 18 november 2025** op het Amsterdams Lyceum.

Op dag 2 worden 2 activiteiten aangeboden over verschillende onderwerpen, die al beschreven staan op de [wikiwijs pagina](#). Ervaren docenten oefenen in de aanpak, onder begeleiding van Mark Lattery. Beginnende docenten volgen de activiteit in de rol van leerling.

Aanmelden kan via de website van de NVON: [Aanmeldformulier 2-Daagse cursus](#).

PLG 2025-2026

De data en locaties van de PLG bijeenkomsten in 2025-2026 zijn bekend! Je vindt ze in de agenda. Aanmelden kan weer voor drie bijeenkomsten in één keer of per bijeenkomst. Ga hiervoor naar de [aanmeldpagina bij Bètapartners](#).

Bij deze eerste bijeenkomst van het nieuwe schooljaar gaan we in op analogieën en fysieke modellen. Welke analogieën zijn productief en kunnen leerlingen echt helpen om nieuwe inzichten te krijgen in natuurkunde? Kunnen we deze analogieën ook tastbaar voor ze maken? Je krijgt nuttige ideeën voor lesactiviteiten. Ook geschikt voor docenten die nog onbekend zijn met de effectieve Modeldidactiek aanpak.

Het Ichthus Lyceum in Driehuis is de gastschool bij deze bijeenkomst.
Deze bijeenkomst is op **2 oktober van 14:45 tot 19:00 uur**.

Het project in 2025-2026

aan voornemen het is bedoeld voor de afsluiting van het project, verspreiding van de info over de aanpak en borging. We hebben ook subsidie aangevraagd bij de Bètadecanen, de uitslag krijgen we in het najaar.

Komend jaar steken we veel energie in het overtuigen van lerarenopleidingen dat Modeldidactiek aan bod moet komen in de opleiding. Leg even contact als je hier meer over wil weten! We zijn al bezig met het organiseren van bijeenkomsten in Groningen en bij de Radboud Universiteit. Ook op andere plekken komen we graag. Meld je interesse [hier](#).

De NVON gaat het materiaal van het project beheren, er is al [een webpagina](#). Dit wordt op dezelfde manier opgepakt als bij de andere gesubsidieerde projecten zodat al het materiaal goed ontsloten wordt voor docenten.

MTI

Over onze landsgrenzen zijn er ook veel ontwikkelingen op het gebied van Modeldidactiek. Een groep docenten van over de hele wereld (o.a. Amerika, Egypte, Letland en Nederland) vormen samen het bestuur van Modeling Teachers International.

Het doel van deze organisatie is om de lokale organisaties die werken aan Modeldidactiek (zoals bij ons bètapartners en de nvon) over de hele wereld te ondersteunen bij het enthousiasmeren en trainen van docenten. Voorzitter is Mark Lattery. Namens Nederland hebben Cathy Baars en Onne Slooten zitting genomen in het bestuur.

Nieuwsgierig? Op [hun website](#) zijn onder andere artikelen en links naar interessant materiaal te vinden.

Discord

Eind april werd de eerste online cursus over Modeldidactiek afgerond. De evaluatie hiervan was zeer positief (zie de terugblik in de [NVOX \(2025-5\)](#)).

Eén van de punten die tijdens de evaluatie werd genoemd is dat docenten graag verder zouden willen gaan met het bespreken van wetenschappelijke artikelen over Modeldidactiek. Daarom is er een forum ingericht op Discord. Dit is een platform voor groepen die met elkaar in gesprek willen over een bepaald onderwerp, maar daarbij geen last willen hebben van advertenties of algoritmes. Van de leden van het forum wordt gevraagd om binnen twee weken een reflectie te plaatsen op een gepost artikel. Vervolgens krijg je een week om te reageren op de reflectie van iemand anders. Daarna is er nog de mogelijkheid om suggesties te plaatsen voor een nieuw artikel.

Het forum is toegankelijk op uitnodiging. Op dit moment zijn alleen de deelnemers van de online cursus uitgenodigd. Toegang

Storylines

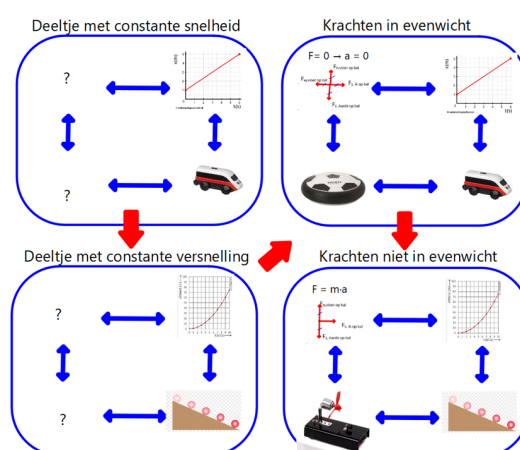
Er is inmiddels een flink repertoire aan lessen opgebouwd die is gepubliceerd op de wikiwijs pagina. De feedback die we kregen van docenten is dat het nog wat rommelig is. Sommige delen zijn goed gevuld, maar er is niet voor alle onderwerpen een overzicht van hoe deze lessen samenhangen.

De kernteam leden kregen afgelopen jaar veel vrijheid in wat ze konden maken. Hierdoor sloten de activiteiten ook het beste aan bij de lessen van de kernteamleden. Voor komend jaar willen we de kernteamleden vragen om zogenaamde 'storylines' te ontwikkelen. Bij een paar onderwerpen zijn al overkoepelende docentenhandleidingen gemaakt, zoals bij 'Elektriciteit' en 'Golven'. Deze zijn gemaakt door Cathy Baars.

Met de storylines willen we nog een stap verder gaan. We willen een soort infographics maken op basis van het TEAM

model van Mark Lattery (Target, Empirical Model, Analogy, conceptual Model).

Hiermee is snel te zien welke practica je kunt gebruiken, welke fysieke modellen geschikt zijn als analogie en hoe je vervolgens de stap naar een nieuw model kunt maken.

We willen per onderwerp een paar docenten hierover na laten denken, zodat we aan het eind van het jaar van meerdere onderwerpen zo'n infographic kunnen publiceren.

Ondersteuning op locatie

Modeldidactiek. Of heb je ondersteuning nodig bij de invoering ervan. Onne en Cathy helpen je graag! Wij bieden op maat gemaakte begeleiding en coaching voor scholen en docenten bij de implementatie van Modeldidactiek. Denk hierbij aan:

- Een introductiemiddag op locatie
- Ondersteuning bij het ontwikkelen van een invoeringsplan
- Nascholing op locatie
- Werken met een whiteboard
- Lesobservatie
- Coaching op afstand
- Een lesson study-traject

Dit jaar is Onne beschikbaar op dinsdag en Cathy op donderdag en vrijdag. Neem contact op via e-mail: oslooten@amsterdams.com en Cathy.Baars@gmail.com.

Meer informatie is te vinden op Wikiwijs: [Modeldidactiek op Wikiwijs](#).

AGENDA

2 oktober 2025	PLG 1: fysieke modellen en analogieën (Ichtus Lyceum in Driehuis)
3/4 oktober 2025	Workshops op het NVON festival (Den Bosch, Cathy)
17/18 november 2025	2-daagse cursus (Amsterdam, Mark Lattery)
3 februari 2026	PLG 2: Modeldidactiek en de nieuwe kerndoelen (Martinuscollege in Grootebroek)
13 april 2026	PLG 3: het gebruik van meerdere representaties (Murmellius Gymnasium in Alkmaar)

Meer praktijkverhalen

Wil je weten hoe de PLG leden het afgelopen jaar aan de slag zijn geweest? Hier vind je de praktijkverhalen van [Anita](#), [Cathy](#) en [Onne](#) op basis van interviews door het team van Impuls Open Leermateriaal.

Het project Modeldidactiek is een samenwerking tussen de [NVON](#), [Bètapartners](#) en [Modeling Teachers International](#), en heeft subsidie van het groeifonds Impuls Open Leermateriaal.

Info en contact

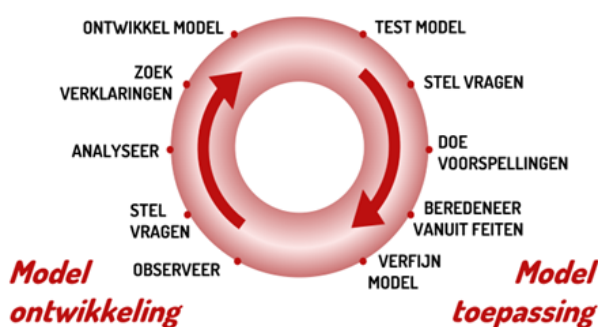
Onne Slooten, docent Amsterdam Lyceum | oslooten@amsterdams.com

Liliane Bouma, projectcoördinatie | liliane@lilianebouma.nl

[Wikiwijs Modeldidactiek](#)

[Aanmelden voor de nieuwsbrief](#)

De Modeldidactiek Cyclus

U ontvangt deze e-mail omdat u zich voor deze mailing heeft ingeschreven via ons aanmeldformulier, heeft deelgenomen aan een van onze bijeenkomsten of omdat u actief bent binnen het project Modeldidactiek. Via onderstaande links kunt u uw voorkeuren beheren of uitschrijven voor deze nieuwsbrief.

[View email in browser](#)

[update your preferences](#) or [unsubscribe](#)

